

Szakmai beszámoló
Generációs táncházsorozat Kiscsősön
CSSP-TH-25-0045

Ha az Új Szövetség a Magyar Néphagyományért Generációs táncházsorozat Kiscsősön című projektjének (CSSP-TH-25-0045) támogatott tevékenységhez való hozzájárulását vizsgáljuk, első helyen kell emlitenünk a nemzedékek közötti kapcsolódási pontok összetettebbé formálását. Sajnos manapság ez már nem olyan egyértelmű, mint a magyar paraszti kultúra és az élő tradíció aranykorában, amikor az apáról fiúra történő tudásátadást a családok atomizációja nem akadályozta. Természetesen tisztában vagyunk azzal, hogy a megfelelő anyagi feltételek előteremtése sokakat rákényszerít egy-egy település elhagyására, a szülőktől, nagyszülőktől való eltávolodásra, ugyanakkor mégis érthetetlen az egy helyen élők elidegenedése abban az országban, ahol a táncház mint módszer és forma történetileg adott. A pályázat támogatása ezen a helyzeten változtatott, amennyiben lehetővé tette a tudásátadás eredeti közegbe való visszahelyezését.

Mindemellett arról sem szabad megfeledkezni, hogy a támogatás nélkül mind a táncházi oktatók, mind az élő zenei szolgáltatást nyújtó zenekarok költségeit csak nagy nehézségek árán tudtuk volna előteremteni. Márpedig ezek nélkül eredeti formájában semmilyen táncház nem tud megvalósulni, vagy ha igen, akkor oly módon történik meg az esemény, amely csorbítja szellemi örökségünket. A CSSP-TH-25-0045 azonosítószámú projekt esetében ilyesmiről szó sem volt, hiszen a Kultúrpagtában megjelent gyermekek, fiatalok, felnőttek és idősebbek minden esetben képzett népzeneészekről és néptáncosokról tanulhattak. Az előbbieken említette hozzáadott érték jelentősége akkor válik teljesen világossá, ha számításba vesszük Kiscsős és környéke kulturálisan hátrányos helyzetét. Mivel településünk a komplex programmal fejlesztendő Devecseri járásban fekszik, könnyű belátni, mit is jelentenek igazából azok a táncházi alkalmak, amelyeket a pályázat révén meg tudunk valósítani.

A projekt támogatott tevékenységhez való hozzájárulását még egy szempontból érdemes nagyító alá venni. A magyar paraszti kultúra szinte felfoghatatlan változatosságban hagyta ránk a népzene és a néptáncot: gyakorlatilag minden tájegység kidolgozta a maga csak rá jellemző rendszerét. Köztudott, hogy maguk a nagyobb dialektusok sem teljesen egységesek, akár egy-egy falu is saját zenei és táncos tradícióval rendelkezett. A Generációk találkozója Kiscsősön című projekt lehetővé tette, hogy ebből a hihetetlenül gazdag hagyományból minél többet felvillantsunk. Mindezzel természetesen nem az volt célunk, hogy összezavarjuk vagy

elbizonytalanítsuk a résztvevőket: a tánc házi alkalmakat egyfajta figyelemfelkeltésnek is szántuk. Ha valaki sűrűbben akar találkozni eme kulturális örökséggel, nem kell csalatkoznia: Kiscsőszön ugyanis szinte minden életkori csoportnak van olyan táncegyüttese, amelynek tagjai tárt karokkal várják az újonnan érkezőket.

A CSSP-TH-25-0045 azonosítószámú projekt eredményeit a fentieknek megfelelően két irányból lehet megközelíteni. A konkrét eredményeken túl azon társadalmi hatásokkal is érdemes számot vetni, amelyek nehezen számszerűsíthetők, ugyanakkor meglátásunk szerint legalább olyan fontosak, mint az előbbiek. Mielőtt erre rátérnénk, lássuk a számszerűsíthető eredményeket.

A kiscsősi Kultúrpagtában tíz alkalmas tánc házsorozat valósult meg. Minden alkalommal kiváló néptáncpedagógusok, néptáncművészek oktattak (többek között Tóth-Knapecz András, Tóth-Knapecz Kata, Kovács Norbert, Gaschler Beáta, Kádár Ignác, Lőrincz Hortenzia), a talpalávalót mindig zenészek, zenekarok húzták (például Császár Dominik, Császárné Borzavári Róza, Kalász Máté, Czigány Tamás), vagyis egyszer sem fordult elő, hogy zenelejátszót kellett volna használnunk. Ráadásul a résztvevők a tánc házakban néprajzi ismeretekre, az adott tájegység szokásrendjét érintő információkra is szert tehettek. A lehető legkomplexebb ismeretszerzés mellett arra is kiemelt figyelmet fordítottunk, hogy mindig legyenek népi játékok a programban: a legkisebbek esetén formában való bevonása meglátásunk szerint alapkövetelmény. A projekt lebonyolítása során külön örömet jelentett, hogy a helyi székhelyű Balla Zoltán Alapfokú Művészeti Iskola népzene diákjai is képesek már arra, hogy egy-egy rövidebb menetet lekísérjenek.

Amennyiben a projekt nem számszerűsíthető és adott szakemberekhez köthető eredményeit soroljuk, mindenképpen ki kell térnünk a támogatás társadalmi hasznosulására. Kiscsőszön kevesebb a kulturális lehetőség, emiatt az itt élők eleve hátrányos helyzetben vannak. A kialakult állapot kompenzációja során kifejezetten hasznosak az ennek ellene ható kezdeményezések, különösen az olyanok, amelyeknek már gyökerei is vannak. A Csoóri Sándor Alap által rendszeresen megítélt tánc házi forrásnak köszönhetően stabil látóhatár alakult ki: tagjai nemcsak ismerik egymást, hanem tenni is hajlandók egymásért. Márpedig az elvándorlásnak nincsen jobb ellenszere, mint a közösséghez tartozás semmivel sem pótolható élménye. Az Új Szövetség a Magyar Nép hagyományért szakmai kollektívája minden erejével azon lesz, hogy ezen odatartozás folyamatossága az elkövetkező években se szakadjon meg.

NEMZETI KULTURÁLIS
TÁMOGATÁSKEZELŐ

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM